

Postanowienie z dnia 19 kwietnia 2006 r.

I UZ 3/06

Postanowienie o odrzuceniu wniosku o przywrócenie terminu do złożenia wniosku o sporządzenie uzasadnienia wyroku sądu drugiej instancji oraz o doręczenie odpisu tego wyroku wraz z uzasadnieniem nie jest postanowieniem kończącym postępowanie w sprawie w rozumieniu art. 394¹ § 2 k.p.c. i nie podlega zaskarżeniu zażaleniem do Sądu Najwyższego.

Sędzia SN Katarzyna Gonera.

Sąd Najwyższy, po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w dniu 19 kwietnia 2006 r. sprawy z odwołania Wandy T. przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych-Oddziałowi w R. o rentę z tytułu niezdolności do pracy, na skutek zażalenia ubezpieczonej na postanowienie Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 15 grudnia 2005 r. [...]

1. o d r z u c i ł zażalenie,

2. zasądził od Skarbu Państwa (kasa Sądu Apelacyjnego w Katowicach) na rzecz adwokata Józefa P. tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu kwotę 120 (sto dwadzieścia) złotych podwyższoną o stawkę podatku od towarów i usług przewidzianą dla tego rodzaju czynności w przepisach o podatku od towarów i usług.

U z a s a d n i e n i e

Sąd Apelacyjny-Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Katowicach wyrokiem z 2 czerwca 2005 r. [...] oddalił apelację ubezpieczonej Wandy T. od wyroku Sądu Okręgowego-Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Gliwicach - Ośrodka Zamiejscowego w Rybniku z 16 grudnia 2003 r. [...].

Bezpośrednio po ogłoszeniu wyroku ubezpieczona wniosła do Sądu Apelacyjnego pismo z 2 czerwca 2005 r. zawierające wniosek „o doręczenie odpisu wyroku” z 2 czerwca 2005 r. [...]. Wniosek został złożony na gotowym formularzu, dostępnym w

sądzie. W dniu 20 czerwca 2005 r. ubezpieczonej doręczono odpis sentencji wyroku Sądu Apelacyjnego [...].

W piśmie z 21 lipca 2005 r. [...] ubezpieczona wniosła o przywrócenie terminu do złożenia wniosku o doręczenie odpisu wyroku z uzasadnieniem. W uzasadnieniu wniosku podała, że bezpośrednio po ogłoszeniu wyroku, jeszcze 2 czerwca 2005 r., wypełniła druk wniosku o doręczenie wyroku. „Panią przy okienku” spytała, czy dobrze wszystko „wypisała”, bo chciałaby się dalej odwoływać. Otrzymała informację, że „co do dalszego odwołania dostanie wszystko do domu”. Dlatego tak długo czekała na uzasadnienie. Jednocześnie z wnioskiem o przywrócenie terminu ubezpieczona dokonała czynności procesowej, której wniosek dotyczył - wniosła o doręczenie odpisu wyroku z 2 czerwca 2005 r. wraz z uzasadnieniem.

Podczas rozprawy wyznaczonej w celu rozpoznania wniosku o przywrócenie terminu ubezpieczona - przesłuchiwana w charakterze strony - dodatkowo zeznała, że z pouczenia po ogłoszeniu wyroku zrozumiała, iż może się w ciągu siedmiu dni od niego odwołać. „Poszła do okienka”, gdzie wypełniła druk wniosku i tam dowiedziała się, że „dostanie wszystko do domu”. Po pewnym czasie otrzymała wyrok bez uzasadnienia, ale nadal czekała na uzasadnienie. Dopiero w Oddziale ZUS w R. dowiedziała się, że akta rentowe zostały już tam zwrócone przez sąd. W ZUS dowiedziała się też, że może złożyć wniosek o przywrócenie terminu.

Postanowieniem z 22 września 2005 r. - wydanym na rozprawie - Sąd Apelacyjny w Katowicach oddalił wniosek o przywrócenie terminu do złożenia wniosku o uzasadnienie wyroku z 2 czerwca 2005 r. W uzasadnieniu tego postanowienia stwierdzono, że wniosek nie zasługuje na uwzględnienie, ponieważ ubezpieczona została prawidłowo pouczona o sposobie i terminie złożenia skargi kasacyjnej, w tym o terminie złożenia wniosku o sporządzenie i doręczenie uzasadnienia wyroku Sądu Apelacyjnego. Tymczasem, w terminie złożyła jedynie wniosek o doręczenie odpisu wyroku tego Sądu. Po otrzymaniu odpisu sentencji orzeczenia, co nastąpiło 20 czerwca 2005 r., aż do 22 lipca 2005 r. nie podjęła żadnych czynności. W ocenie Sądu Apelacyjnego, ubezpieczona nie wykazała, aby niedotrzymanie terminu do złożenia wniosku o sporządzenie uzasadnienia wyroku nastąpiło bez jej winy, przeciwnie, faktycznie nie zachowała się zgodnie z uzyskanym po ogłoszeniu wyroku pouczeniem. Z braku przesłanek do przywrócenia terminu na podstawie art. 168 § 1 k.p.c. wniosek został oddalony.

Następnie, postanowieniem z 27 października 2005 r., wydanym na posiedzeniu niejawnym, Sąd Apelacyjny w Katowicach odrzucił wniosek ubezpieczonej o doręczenie uzasadnienia wyroku z 2 czerwca 2005 r. W uzasadnieniu tego ostatniego postanowienia stwierdzono, że oddalenie wniosku o przywrócenie terminu do żądania doręczenia wyroku z uzasadnieniem nastąpiło ze względu na zawinione przekroczenie ustawowego terminu. Oddalenie wniosku o przywrócenie terminu przesądza automatycznie o niedopuszczalności dokonanej równocześnie czynności procesowej. Wniosek o doręczenie odpisu wyroku z uzasadnieniem, wobec oddalenia wniosku o przywrócenie terminu do jego złożenia, jest bowiem oczywiście spóźniony. Przekroczenie ustawowego terminu musi skutkować odrzuceniem wniosku ubezpieczonej o sporządzenie uzasadnienia i doręczenie odpisu wyroku z uzasadnieniem na podstawie art. 387 § 3 k.p.c. w związku z art. 391 § 1 k.p.c.

Odpisy postanowień z 22 września 2005 r. i z 27 października 2005 r. zostały doręczone ubezpieczonej (wraz z pouczeniem o zaskarzeniu) oraz jej pełnomocnikowi z urzędu ustanowionemu przez Sąd Apelacyjny. Żadne z tych postanowień nie zostało - jak dotąd - zaskarżone zażaleniem.

Postanowieniem z 27 października 2005 r. Sąd Apelacyjny w Katowicach po rozpoznaniu wniosku ubezpieczonej o ustanowienie pełnomocnika z urzędu „celem sporządzenia skargi kasacyjnej” ustanowił dla niej pełnomocnika w osobie adwokata.

Pełnomocnik ubezpieczonej z urzędu pismem z 23 listopada 2005 r. [...] wniósł o przywrócenie terminu do złożenia przez niego wniosku o doręczenie uzasadnienia wyroku Sądu Apelacyjnego z 2 czerwca 2005 r. W uzasadnieniu swojego wniosku podniósł, że dopiero 16 listopada 2005 r. otrzymał zawiadomienie o wyznaczeniu go pełnomocnikiem z urzędu ubezpieczonej. Tym samym niemożliwe było, aby z wnioskiem o doręczenie uzasadnienia wyroku Sądu Apelacyjnego wystąpił w terminie tygodniowym od jego ogłoszenia, czyli do 9 czerwca 2005 r. Zgodnie z treścią art. 398⁵ § 1 k.p.c., skargę kasacyjną profesjonalny pełnomocnik strony może wnieść jedynie w sytuacji wcześniejszego otrzymania uzasadnienia orzeczenia sądu drugiej instancji. Pełnomocnik ubezpieczonej argumentował, że skoro został ustanowiony przez Sąd Apelacyjny (jako pełnomocnik z urzędu) w celu zbadania podstaw do wniesienia skargi kasacyjnej w imieniu ubezpieczonej, to koniecznym warunkiem dokonania tej czynności jest uzyskanie przez niego pisemnego uzasadnienia wyroku wydanego przez Sąd Apelacyjny. Wraz z wnioskiem o przywrócenie terminu do złożenia wniosku o doręczenie uzasadnienia wyroku pełnomocnik dokonał czynności,

której wniosek ten dotyczył, a mianowicie złożył wniosek o doręczenie wyroku z 2 czerwca 2005 r. wraz z uzasadnieniem .

Postanowieniem z 15 grudnia 2005 r., wydanym na posiedzeniu niejawnym, Sąd Apelacyjny w Katowicach odrzucił wniosek pełnomocnika ubezpieczonej o przywrócenie terminu do żądania doręczenia uzasadnienia wyroku Sądu Apelacyjnego z 2 czerwca 2005 r. W uzasadnieniu tego postanowienia stwierdzono, że ubezpieczona złożyła już uprzednio wniosek o przywrócenie jej terminu do złożenia wniosku o doręczenie odpisu uzasadnienia wyroku Sądu Apelacyjnego, jaki zapadł w niniejszej sprawie. Wniosek ten został oddalony z uwagi na zawinione przekroczenie terminu. Dostrzegając obowiązek jednoczesnego wypowiedzenia się w kwestii samej czynności procesowej, której wniosek dotyczył (por. uchwałę składu siedmiu sędziów SN z 31 maja 2000 r., III ZP 1/00, OSNAPiUS 2000 nr 24, poz. 887), Sąd Apelacyjny następnie odrzucił wniosek o doręczenie uzasadnienia wyroku. Postanowienie w tym przedmiocie uprawomocniło się. W celu zapewnienia ubezpieczonej możliwości złożenia ewentualnego środka zaskarżenia, Sąd Apelacyjny uwzględnił jej wniosek i ustanowił dla niej adwokata z urzędu. Pełnomocnik ubezpieczonej wniósł o przywrócenie terminu do złożenia wniosku o doręczenie odpisu wyroku z uzasadnieniem, nie odnosząc się do ewentualnych przyczyn przekroczenia terminu przez samą stronę, mimo że uprzednio wniosek strony uznano za spóźniony. Chociaż Sąd Apelacyjny orzekł wcześniej, że sama strona uchybiła terminowi w sposób zawiniony, jej pełnomocnik złożył kolejny wniosek o przywrócenie terminu do dokonania tej samej czynności procesowej, z powołaniem przeszkód nie dotyczących strony. Uzasadnienie drugiego wniosku dotyczyło pełnomocnika i odnosiło się do innych przeszkód; pełnomocnik domagał się przywrócenia terminu do dokonania czynności z tego etapu postępowania, na którym jeszcze nie reprezentował strony, zaś wniosek swój oparł wyłącznie na argumentach dotyczących jego osoby. Sąd Apelacyjny podniósł ponadto, że w stosunku do ubezpieczonej nie ustała przyczyna zawinienia uchybienia terminu, a wskazanie przez pełnomocnika kolejnej przyczyny, niezwiązanej z uprzednim zawinieniem strony, pozostaje bez związku z istotą postępowania incydentalnego. „Przeciwnie stanowisko doprowadziłoby do sytuacji, w której ustanowiony następczo pełnomocnik, bez względu na etap postępowania w sprawie, mógłby każdorazowo doprowadzić do wzruszenia prawomocnego postanowienia (wydanego w toku postępowania incydentalnego), w oparciu o inną argumentację, niezwiązaną z kwestią winy mocodawcy w przekroczeniu terminu.” Zdaniem Sądu Apelacyjnego,

sam fakt ustanowienia pełnomocnika z urzędu, bez względu na etap postępowania i zakres czynności wynikający z postanowienia o jego ustanowieniu, nie może stanowić samoistnej przesłanki do przywrócenia terminu, który uprzednio strona przekroczyła z własnej winy. Sąd Apelacyjny stwierdził, że prawomocne oddalenie pierwszego wniosku o przywrócenie terminu czyni ponowny wniosek niedopuszczalnym z uwagi na uprzednio istniejące uchybienia, stwierdzone prawomocnym orzeczeniem (o oddaleniu wniosku). Na podstawie art. 171 k.p.c. Sąd Apelacyjny odrzucił wniosek pełnomocnika ubezpieczonej jako z mocy ustawy niedopuszczalny. Nie towarzyszyło temu odrzucenie wniosku pełnomocnika ubezpieczonej o sporządzenie i doręczenie uzasadnienia wyroku z 2 czerwca 2005 r.

Na powyższe postanowienie Sądu Apelacyjnego z 15 grudnia 2005 r. (o odrzuceniu wniosku o przywrócenie terminu do żądania doręczenia uzasadnienia wyroku z 2 czerwca 2005 r.) wniósł zażalenie pełnomocnik ubezpieczonej. Zarzucił naruszenie art. 171 k.p.c., w wyniku przyjęcia, że złożony przez niego wniosek o przywrócenie terminu jest niedopuszczalny z uwagi na wcześniejsze oddalenie osobistego wniosku ubezpieczonej w tym przedmiocie. Skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia oraz o przyznanie mu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu zażaleniowym. W uzasadnieniu zażalenia podniósł, że 16 listopada 2005 r. otrzymał zawiadomienie o ustanowieniu go pełnomocnikiem z urzędu dla ubezpieczonej w celu wniesienia skargi kasacyjnej. W dniu 23 listopada 2005 r. wystąpił z wnioskiem o przywrócenie mu terminu do złożenia wniosku o doręczenie uzasadnienia wyroku, od którego miał wnieść w imieniu ubezpieczonej skargę kasacyjną, wskazując, że nie mógł tego uczynić zanim został ustanowiony pełnomocnikiem, a skargę kasacyjną pełnomocnik z urzędu może wnieść jedynie po otrzymaniu uzasadnienia orzeczenia sądu drugiej instancji. Skarżący podkreślił, że został ustanowiony pełnomocnikiem z urzędu w celu wniesienia skargi kasacyjnej, w związku z czym podjął niezbędne w tym kierunku czynności. Zakwestionował pogląd Sądu Apelacyjnego jakoby niedopuszczalne było przywrócenie jemu (a nie stronie) terminu do złożenia wniosku o doręczenie uzasadnienia z uwagi na fakt, że termin ten minął samej stronie. Ustanowienie go pełnomocnikiem z urzędu wyraźnie wskazywało cel tego ustanowienia - sporządzenie i wniesienie skargi kasacyjnej. Zgodnie z art. 117 § 2 k.p.c. sąd ma możliwość odmowy ustanowienia dla strony adwokata w razie oczywistej bezzasadności jej powództwa lub obrony. W związku z treścią postanowienia Sądu Apelacyjnego o oddaleniu osobistego wniosku ubezpieczonej o przywrócenie

terminu do złożenia wniosku o uzasadnienie wyroku istniały - zdaniem skarżącego - podstawy do odmowy ustanowienia dla niej pełnomocnika z urzędu. Skoro mimo to taki pełnomocnik został ustanowiony i to wyraźnie w celu wniesienia skargi kasacyjnej, to konieczne było uzyskanie przez niego uzasadnienia wyroku Sądu Apelacyjnego w celu wniesienia skargi kasacyjnej, a z uwagi na upływ terminu do złożenia stosownego wniosku, pełnomocnik zmuszony był wystąpić o jego przywrócenie.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

W rozpoznawanej sprawie ujawniło się kilka interesujących i doniosłych problemów procesowych, jak choćby: po pierwsze - interpretacja (według reguły wynikającej z art. 130 § 1 zdanie drugie k.p.c.) istotnego sensu i procesowego znaczenia „wniosku o doręczenie odpisu wyroku”, złożonego osobiście przez ubezpieczoną w dniu 2 czerwca 2005 r., bezpośrednio po ogłoszeniu niekorzystnego dla niej orzeczenia Sądu Apelacyjnego, na udostępnionym jej w tym celu w sądzie druku, w sytuacji gdy w świetle treści jej osobistego pisemnego wniosku o przywrócenie terminu oraz zeznań złożonych przez nią w charakterze strony w postępowaniu o przywrócenie terminu oczywiste być musiało, że złożenie tego wniosku (dosłownie: „o doręczenie odpisu wyroku”) miało stanowić otwarcie drogi do zaskarżenia tego niekorzystnego orzeczenia skargą kasacyjną („Panią przy okienku pytałam czy ja dobrze wszystko wypisałam bo ja chciałabym dalej się odwoływać”), zwłaszcza w kontekście samej treści wyroku sądu drugiej instancji („oddala apelację”), którego sentencja (bez połączenia z sentencją orzeczenia sądu pierwszej instancji) w istocie nie ma dla strony znaczenia; po drugie - sens ustanowienia dla ubezpieczonej pełnomocnika z urzędu „celem sporządzenia skargi kasacyjnej”, w sytuacji gdy został odrzucony jej wniosek o sporządzenie uzasadnienia i doręczenie wyroku z uzasadnieniem, chociaż złożenie tego wniosku (tzw. zapowiedzi skargi kasacyjnej) stanowi przesłankę dopuszczalności wniesienia skargi. Problemy te nie mogą jednak zostać rozstrzygnięte na obecnym etapie postępowania, którego przedmiotem jest wyłącznie zażalenie pełnomocnika ubezpieczonej na postanowienie Sądu Apelacyjnego z 15 grudnia 2005 r., odrzucające wniosek pełnomocnika o przywrócenie terminu do żądania doręczenia uzasadnienia wyroku z 2 czerwca 2005 r.

W pierwszej kolejności rozważenia wymagała dopuszczalność zażalenia, oceniana według treści art. 394¹ k.p.c. Zgodnie z tym przepisem, zażalenie do Sądu

Najwyższego przysługuje: po pierwsze - na postanowienie sądu drugiej instancji odrzucające skargę kasacyjną oraz skargę o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia, po drugie - na postanowienie sądu drugiej instancji kończące postępowanie w sprawie, jednak tylko w sprawach, w których przysługuje skarga kasacyjna, z wyjątkiem postanowień, o których mowa w art. 398¹ k.p.c. (chodzi o postanowienia w przedmiocie odrzucenia pozwu albo umorzenia postępowania, od których przysługuje skarga kasacyjna), a także postanowień wydanych w wyniku rozpoznania zażalenia na postanowienie sądu pierwszej instancji.

W związku z przytoczoną treścią art. 394¹ k.p.c. oceny wymaga, czy zaskarżone postanowienie - o odrzuceniu (z powodu niedopuszczalności) wniosku o przywrócenie terminu do żądania doręczenia uzasadnienia wyroku sądu drugiej instancji - jest postanowieniem kończącym postępowanie w sprawie w rozumieniu tego przepisu (394¹ § 2 k.p.c.). W kwestii tej wypowiedział się już Sąd Najwyższy, stwierdzając - w postanowieniu z 20 maja 2002 r., I PZ 38/02, OSNP- wkładka 2002 nr 20 - że oddalenie wniosku o przywrócenie terminu do złożenia wniosku o doręczenie wyroku sądu drugiej instancji z uzasadnieniem (art. 387 § 3 k.p.c.) nie jest orzeczeniem kończącym postępowanie w sprawie i po 1 lipca 2000 r. nie przysługuje od niego zażalenie do Sądu Najwyższego na podstawie art. 393¹⁸ § 2 k.p.c. Ten sam pogląd może być odniesiony do postanowienia o odrzuceniu wniosku o przywrócenie terminu do złożenia wniosku o doręczenie wyroku sądu drugiej instancji z uzasadnieniem w celu wniesienia skargi kasacyjnej i do art. 394¹ § 2 k.p.c., który poczynając od 6 lutego 2005 r. zastąpił poprzednio obowiązujący art. 393¹⁸ § 2 k.p.c. o tej samej treści normatywnej. Z przytoczonego poglądu Sądu Najwyższego wynika, że będące obecnie przedmiotem rozpoznania Sądu Najwyższego zażalenie jest niedopuszczalne - jako wniesione od postanowienia, które nie ma waloru postanowienia kończącego postępowanie w sprawie w rozumieniu 394¹ § 2 k.p.c. - a zatem podlega odrzuceniu. Błędne przyjęcie przez Sąd Apelacyjny, że na postanowienie o odrzuceniu (z powodu niedopuszczalności) wniosku o przywrócenie terminu do dokonania czynności procesowej przysługuje zażalenie (zarządzenie z 15 października 2005 r.) nie może zmienić istoty prawnej tego postanowienia.

Zaskarżone postanowienie Sądu Apelacyjnego zawiera tylko jedno rozstrzygnięcie - o odrzuceniu wniosku o przywrócenie terminu do złożenia wniosku o doręczenie odpisu wyroku sądu drugiej instancji z uzasadnieniem, nie zawiera natomiast rozstrzygnięcia o odrzuceniu wniosku o doręczenie odpisu wyroku sądu drugiej in-

stancji z uzasadnieniem, chociaż już przy rozpoznawaniu wniosku samej ubezpieczonej Sąd Apelacyjny - nawiązując do uchwały składu siedmiu sędziów SN z 31 maja 2000 r., III ZP 1/00, OSNAPIUS 200 nr 24, poz. 887 - stwierdził, że po oddaleniu wniosku ubezpieczonej o przywrócenie terminu do złożenia wniosku o doręczenie odpisu wyroku z uzasadnieniem konieczne stało się „uzupełnienie” tego rozstrzygnięcia o „jednoczesne orzeczenie w przedmiocie brakującej czynności procesowej”, czyli o rozstrzygnięcie w przedmiocie odrzucenia wniosku o doręczenie odpisu wyroku z uzasadnieniem. Mimo zatem świadomości konieczności rozstrzygnięcia o dopuszczalności samej czynności, której dotyczył wniosek o przywrócenie terminu do jej dokonania, Sąd Apelacyjny ponownie (podobnie jak to miało miejsce przy wydawaniu postanowień z 22 września 2005 r. i z 27 października 2005 r.) nie orzekł jednocześnie o zasadności lub dopuszczalności wniosku o przywrócenie terminu do dokonania czynności procesowej oraz o dopuszczalności samej czynności procesowej, której wniosek ten dotyczył, chociaż z utrwalonego orzecznictwa Sądu Najwyższego, dotyczącego przywrócenia terminu do dokonania czynności procesowej, wyraźnie wynika konieczność równoczesnego orzeczenia o samej czynności (por. uchwałę składu siedmiu sędziów SN z 31 maja 2000 r., III ZP 1/00).

Obydwa te postanowienia - o oddaleniu lub odrzuceniu wniosku o przywrócenie terminu do dokonania czynności procesowej oraz o odrzuceniu pisma obejmującego czynność, której dotyczył wniosek o przywrócenie terminu do jej dokonania - powinny być, co do zasady, wydane jednocześnie, chociaż są odrębnymi postanowieniami (por. postanowienie SN z 19 grudnia 2001 r., IV CZ 197/01, LEX nr 53104).

Postanowienie odrzucające wniosek o przywrócenie terminu do złożenia wniosku o sporządzenie uzasadnienia wyroku sądu drugiej instancji oraz o doręczenie odpisu tego wyroku wraz z uzasadnieniem (podobnie jak postanowienie oddalające taki wniosek) nie podlega zaskarżeniu zażaleniem do Sądu Najwyższego. Zaskarżeniu takim środkiem podlega bowiem, poza wyraźnie wymienionymi w art. 394¹ § 1 k.p.c. postanowieniami o odrzuceniu skargi kasacyjnej i skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia, jedynie - stosownie do art. 394¹ § 2 k.p.c. - postanowienie sądu drugiej instancji kończące postępowanie w sprawie. Tymczasem, postanowienie odrzucające wniosek o przywrócenie terminu do złożenia wniosku o sporządzenie uzasadnienia wyroku sądu drugiej instancji oraz o doręczenie odpisu tego wyroku wraz z uzasadnieniem nie mieści się w katalogu orzeczeń podlegających zaskarżeniu zażaleniem. W szczególności nie może być ono uznane

za postanowienie kończące postępowanie w sprawie w rozumieniu art. 394¹ § 2 k.p.c. Orzecznictwo sądowe i doktryna prawnicza obecnie jednolicie przyjmują, że postępowanie o przywrócenie terminu do dokonania czynności procesowej ma charakter wypadkowy, gdyż jego celem nie jest badanie dopuszczalności dokonania czynności procesowej inicjującej kolejny etap postępowania (w rozpoznawanej sprawie - dopuszczalności wniosku o doręczenie odpisu wyroku sądu drugiej instancji z uzasadnieniem w celu wniesienia skargi kasacyjnej), tylko ocena zasadności wniosku o przywrócenie terminu. Kończącym postępowanie jest tylko takie orzeczenie, którego uprawomocnienie się trwale zamyka drogę do rozstrzygnięcia sprawy co do istoty przez sąd danej lub wyższej instancji. Takim postanowieniem jest postanowienie o odrzuceniu wniosku strony o sporządzenie uzasadnienia wyroku sądu drugiej instancji (jeżeli wydane zostało orzeczenie o oddaleniu apelacji, wyrok uzasadnia się tylko na wniosek - art. 387 § 1 zdanie drugie k.p.c.) i doręczenie odpisu wyroku z uzasadnieniem albo o odrzuceniu wniosku strony o doręczenie odpisu wyroku z uzasadnieniem (jeżeli uzasadnienie sporządzane jest z urzędu - art. 387 § 1 zdanie pierwsze k.p.c.). W rozpoznawanej sprawie postanowienie tej treści nie zostało jednak - jak dotąd - wydane, a wydane postanowienie o odrzuceniu wniosku o przywrócenie terminu do żądania doręczenia uzasadnienia wyroku sądu drugiej instancji nie jest zaskarżalne.

Postanowienie o odrzuceniu wniosku o przywrócenie terminu do złożenia wniosku o doręczenie odpisu wyroku sądu drugiej instancji z uzasadnieniem nie jest postanowieniem kończącym postępowanie w sprawie, podobnie jak nie ma takiego charakteru (waloru) postanowienie o odrzuceniu wniosku o przywrócenie terminu do wniesienia skargi kasacyjnej (por. postanowienie SN z 11 sierpnia 1999 r., I CKN 367/99, OSNC 2000 nr 3, poz. 48, uchwałę składu siedmiu sędziów SN z 31 maja 2000 r., III ZP 1/00, postanowienia SN: z 13 grudnia 2000 r., III CZ 109/00, LEX nr 51823, z 27 lutego 2002 r., III CZ 14/02, LEX nr 54470, z 23 sierpnia 2002 r., I CKN 421/01, LEX nr 55523), a zażalenie na takie postanowienie podlega odrzuceniu (art. 394¹ § 3 k.p.c. w związku z art. 397 § 2 k.p.c. oraz art. 373 i 370 k.p.c.).

Zażalenie do Sądu Najwyższego przysługuje natomiast na postanowienie o odrzuceniu wniosku strony o doręczenie odpisu wyroku sądu drugiej instancji z uzasadnieniem w celu wniesienia skargi kasacyjnej, ponieważ jest to postanowienie kończące postępowanie w sprawie w rozumieniu art. 394¹ § 2 k.p.c. (por. postanowienie SN z 17 lipca 2003 r., II UZ 36/03, OSNP 2004 nr 10, poz. 178, postanowienie

SN z 4 kwietnia 2003 r., I PZ 10/03, OSNP- wkładka 2003nr 17), a jeżeli odrzucenie to było następstwem odrzucenia wniosku o przywrócenie terminu do jego wniesienia, w ramach kontroli prawidłowości postanowienia o odrzuceniu wniosku o doręczenie uzasadnienia wyroku kontroli podlega także prawidłowość postanowienia o odrzuceniu wniosku o przywrócenie terminu (na podstawie art. 380 k.p.c. w związku z art. 398²¹ k.p.c.).

W kwestii tej wypowiedział się już Sąd Najwyższy, stwierdzając - w postanowieniu z 4 marca 2005 r., II UZ 72/04, OSNP 2005 nr 20, poz. 325 - że na postanowienie sądu drugiej instancji o odrzuceniu wniosku o przywrócenie terminu do wniesienia skargi kasacyjnej zażalenie nie przysługuje; takie postanowienie może być skontrolowane w ramach rozpoznania zażalenia na postanowienie o odrzuceniu skargi kasacyjnej (art. 380 k.p.c. w związku z art. 398²¹ k.p.c.). Pogląd ten może być odniesiony do postanowienia sądu drugiej instancji o odrzuceniu wniosku o przywrócenie terminu do złożenia wniosku o sporządzenie uzasadnienia wyroku tego sądu i doręczenie odpisu wyroku z uzasadnieniem.

Z uwagi na to, że postanowienie o oddaleniu lub odrzuceniu wniosku o przywrócenie terminu, jako niezaskarżalne, należy do kategorii postanowień, o których mowa w art. 380 k.p.c., Sąd Najwyższy może - na podstawie art. 394¹ § 3 k.p.c. w związku z art. 398²¹ k.p.c. i art. 380 k.p.c., na wniosek strony, rozpoznając zażalenie na postanowienie o odrzuceniu wniosku o doręczenie uzasadnienia wyroku sądu drugiej instancji, rozpoznać także, mające wpływ na jego wydanie, postanowienie oddalające lub odrzucające wniosek o przywrócenie terminu (por. postanowienie SN z 23 października 2002 r., II CZ 109/02, LEX nr 75273).

Mając powyższe na uwadze, Sąd Najwyższy odrzucił zażalenie jako niedopuszczalne, bo wniesione od niekończącego postępowania w sprawie i niepodlegającego zaskarżeniu postanowienia sądu drugiej instancji.

=====